

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 29.9.2023 г.
COM(2023) 261 final/2

2023/0102 (NLE)

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2023)261 final of 05.04.2023

Concerns all language versions

Addition of the reference to the Commission Staff Working Document SWD(2023) 755
linked to the Proposal

The text shall read as follows

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за сключване на споразумение между Европейския съюз и Черна гора относно
оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и
брегова охрана в Черна гора**

{SWD(2023) 755 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Една от задачите на Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Агенцията) е да си сътрудничи с трети държави във връзка с областите, обхванати от Регламента за европейската гранична и брегова охрана (Регламент (ЕС) 2019/1896) („регламентът“), „включително чрез евентуално оперативно разполагане в трети държави на екипи за управление на границите“¹. По-конкретно Агенцията, като част от европейската гранична и брегова охрана, трябва да гарантира европейското интегрирано управление на границите², един от компонентите на което е сътрудничеството с трети държави в областите, обхванати от регламента, с акцент по-специално върху съседните трети държави и държавите на произход или транзитно преминаване на незаконни мигранти³. Агенцията може да си сътрудничи с органите на трети държави, компетентни по въпросите, обхванати от регламента, доколкото това е необходимо за изпълнението на нейните задачи⁴, и може да извършва действия, свързани с европейското интегрирано управление на границите на територията на трета държава, със съгласието на тази трета държава.

Съгласно член 73, параграф 3 от регламента при обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът сключва споразумение за статута със съответната трета държава. Такова споразумение за статута следва да се основава на образца, който Комисията е изготвила, както е предвидено в член 76, параграф 1 от същия регламент. Комисията прие този образец на 21 декември 2021 г.⁵

Черна гора се намира на миграционния маршрут през Западните Балкани, по който се наблюдава значителна незаконна миграция към Европейския съюз както по суша, така и през Адриатическо море. През 2022 г. Агенцията регистрира 144 118 незаконни преминавания на външните граници на Европейския съюз по маршрута през Западните Балкани. Незаконните мигранти са мишена на организирани престъпни групи, занимаващи се с контрабанда на хора, и са изложени на голям риск от нарушаване на правата на човека. Големият брой на незаконно пристигащите и молбите за убежище оказва също значителен натиск върху някои държави — членки на Европейския съюз, което води до необходимостта от общи, координирани действия на равнището на Съюза въз основа на принципите на справедливо разпределение на отговорността и на солидарност, залегнали в Пакта за миграцията и убежището⁶.

През 2017 г. Европейската комисия преговаря с Черна гора за споразумение за статута въз основа на предишния Регламент за европейската гранична и брегова охрана

¹ Член 10, параграф 1, буква ф) от Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана.

² Член 71, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896.

³ Член 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2019/1896.

⁴ Член 73, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896.

⁵ Съобщение СОМ(2021) 829 — Образец на споразумение за статута в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624

⁶ [Пакет за миграцията и убежището: документи за новия пакт за миграцията и убежището, приет на 23 септември 2020 г., | Европейска комисия \(europa.eu\)](#)

(Регламент (ЕС) 2016/1624⁷). Това споразумение беше подписано през октомври 2019 г.; Съветът прие съответното решение за сключването му през май 2020 г. и то влезе в сила на 1 юли 2020 г.⁸.

Съвместните операции, провеждани въз основа на това споразумение за статута, са ограничени до границите на Черна гора с Европейския съюз — понастоящем 14 km сухопътна граница с Република Хърватия и участъци от Адриатическо море. Агенцията започна две съвместни операции в Черна гора: *Операция Montenegro Land* по сухопътната граница на Черна гора с Хърватия (започната на 15 юли 2020 г.) и *операция Montenegro Sea* по морската граница на Черна гора с Италия (започната на 14 октомври 2020 г.).

Още през октомври 2021 г. Министерството на вътрешните работи на Черна гора информира Европейската служба за външна дейност, че желае да започне преговори по споразумение за статута въз основа на новия Регламент (ЕС) 2019/1896 за европейската гранична и брегова охрана, който дава възможност и за съвместни операции по граници, различни от тези с Европейския съюз, за да се даде възможност за разполагане на персонал на Агенцията по цялата дължина на границите на страната. Поради това на 20 май 2022 г. службите на Комисията представиха на органите на Черна гора образеца на споразумение за статута съгласно регламента от 2019 г., като подчертаха различията по отношение на действащото понастоящем споразумение за статута.

На 18 ноември 2022 г. Съветът упълномощи Комисията да започне преговори с Черна гора, както и с Албания, Сърбия и Босна и Херцеговина, за споразумение относно оперативните дейности, които да се извършват от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в тези държави (т.е. споразумение за статута въз основа на Регламент (ЕС) 2019/1896). На 30 ноември 2022 г. Комисията организира първоначална среща с четирите горепосочени държави, на която бяха представени основните новости в образеца на споразумение за статута. На 23 и 24 февруари 2023 г. в Подгорица Европейската комисия, от името на Европейския съюз, и Черна гора проведеха официални преговори за постигане на споразумение. Комисията счита, че целите, определени от Съвета в неговите указания за водене на преговорите, са постигнати и че споразумението е приемливо за Съюза.

Приложеното предложение за решение на Съвета представлява правното основание за сключването на Споразумението между Европейския съюз и Черна гора относно оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора.

Положение на асоциираните към Шенген държави

Настоящото предложение доразвива достиженията на правото от Шенген в областта на управлението на външните граници. При все това Съюзът няма правомощия да сключи споразумение за статута с Черна гора по начин, който обвързва Норвегия, Исландия,

⁷ Регламент (ЕС) 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2016 г. за европейската гранична и брегова охрана, за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 863/2007 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета и Решение 2005/267/ЕО на Съвета (ОВ L 251, 16.9.2016 г., стр. 1—76).

⁸ Решение (ЕС) 2020/729 на Съвета от 26 май 2020 г. относно сключването на Споразумението между Европейския съюз и Черна гора за статуса на действията, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора.

Швейцария и Лихтенщайн. За да се гарантира, че граничните служители и другите компетентни служители, изпратени от тези държави в Черна гора, се ползват със същия статут като предвидения в бъдещото споразумение за статута, в съвместни декларации, приложени към споразумението, следва да се посочи, че е желателно да бъдат сключени подобни споразумения между Черна гора и всяка от тези асоциирани държави.

Настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета⁹. Следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Засилването на контрола на територията на Черна гора ще окаже положително въздействие върху управлението на външните граници на Съюза, както и на границите на самата Черна гора. Сключването на споразумение за статута ще бъде в съответствие с по-широките цели и приоритети за сътрудничество, определени в Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Черна гора¹⁰.

Сключването на споразумение за статута би могло също така да подпомогне по-широките усилия и ангажименти на Европейския съюз за по-нататъшно развитие на способностите с цел да се допринесе за управлението на реакцията при кризи и да се насърчи сближаването по въпросите на външната политика и сигурността между Съюза и Черна гора.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за настоящото предложение са член 77, параграф 2, букви б) и г) и член 79, параграф 2, буква в) от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от ДФЕС.

Компетентността на Европейския съюз да сключва споразумение за статута е предвидена изрично в член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896, който гласи, че „[п]ри обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от постоянния корпус в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът [...] сключва споразумение за статута със съответната трета държава“.

Съгласно член 3, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съюзът разполага с изключителна компетентност за сключването на международни споразумения, когато това е предвидено в законодателен акт на Съюза. В член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 се предвижда, че Европейският съюз „сключва

⁹ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).

¹⁰ ОВ L 108, 29.4.2010 г., стр. 3.

споразумение за статута със съответната трета държава“. Следователно споразумението, което предстои да бъде подписано и сключено с Черна гора, е от изключителната компетентност на Европейския съюз. В съответствие с член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 предложеното споразумение за статута се основава на образаца на споразумение, приет от Комисията през декември 2021 г.¹¹, като се взема предвид съществуващото споразумение за статута с Черна гора¹².

- **Субсидиарност и пропорционалност**

Необходимост от общ подход

Едно споразумение за статута ще даде възможност за разполагане в Черна гора на европейски екипи за гранична и брегова охрана от Европейската агенция за гранична и брегова охрана, като се използват всички възможности, предлагани от Регламент (ЕС) 2019/1896. Без такъв инструмент може да се използва само двустранно разполагане от държавите членки за развитие и прилагане на европейско интегрирано управление на границите и за подпомагане на Черна гора в управлението на значителен брой мигранти, които се стремят да преминат транзитно през нейната територия извън крайно ограничени географски обхват на действащото споразумение за статута с Черна гора. Следователно е необходим общ подход за по-добро управление на границите на Черна гора.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Тъй като това ще бъде ново споразумение, оценка или проверки за пригодност на съществуващите инструменти не биха могли да бъдат извършени. Не е необходима оценка на въздействието за договарянето на споразумение за статута.

- **Основни права**

В съответствие със съображение 88 от Регламент (ЕС) 2019/1896 Комисията ще направи оценка на положението с основните права, свързано с областите, обхванати от споразумението за статута в Черна гора, и ще информира Европейския парламент за това.

Предвиденото споразумение ще съдържа практически мерки, свързани със зачитането на основните права, и ще гарантира пълното зачитане на основните права по време на дейностите, организирани въз основа на споразумението. Споразумението ще предвижда независим и ефективен механизъм за подаване на жалби съгласно съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2019/1896, за да се наблюдава и гарантира зачитането на основните права във всички дейности, организирани въз основа на споразумението.

- **Защита на данните**

Ако разпоредбите на споразумението за статута, свързани с прехвърлянето на данни, се различават съществено от образаца на споразумение за статута, ще се проведе консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните относно тези разпоредби.

¹¹ Съобщение COM(2021) 829.

¹² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A0603\(01\)&rid=2](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A0603(01)&rid=2)

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Споразумението за статута само по себе си няма да доведе до финансови последици. Действителното разполагане на екипи за гранична охрана въз основа на оперативен план би довело до разходи, поемани от бюджета на Агенцията. Бъдещите операции въз основа на споразумение за статута ще се финансират със собствените ресурси на Агенцията, както е предвидено в годишния бюджетен цикъл на Съюза.

Вноската на Съюза за Европейската агенция за гранична и брегова охрана вече е част от бюджета на Съюза, както е посочено в заключенията на Съвета към Споразумението за многогодишната финансова рамка.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията ще осигури подходящ мониторинг на изпълнението на споразумението за статута.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключване на споразумение между Европейския съюз и Черна гора относно оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, букви б) и г) и член 79, параграф 2, буква в) във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с Решение 2023/XXX на Съвета от [...] г. Споразумението между Европейския съюз и Черна гора относно оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора („споразумението“), бе подписано от [...] на [...] г., при условие на сключването на посоченото споразумение.
- (2) Съгласно член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета¹³ при обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът сключва споразумение за статута със съответната трета държава въз основа на член 218 от Договора а функционирането на Европейския съюз.
- (3) Настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета¹⁴; следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (4) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания¹⁵, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящото решение представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета

¹³ Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

¹⁴ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).

¹⁵ Протокол (№ 22) относно позицията на Дания (ОВ C 326, 26.10.2012 г., стр. 299—303).

относно настоящото решение Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

(5) Споразумението следва да бъде одобрено от името на Съюза,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Споразумението между Европейския съюз и Черна гора относно оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора („споразумението“), се одобрява от името на Съюза¹⁶.

Член 2

Комисията извършва от името на Съюза уведомлението до Черна гора, предвидено в член 22, параграф 1 от споразумението, за да се изрази съгласието на Съюза да бъде обвързан със споразумението.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му¹⁷.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател

¹⁶ Текстът на споразумението е публикуван в ОВ L, стр.

¹⁷ Датата на влизане в сила на споразумението ще бъде публикувана в Официален вестник на Европейския съюз от генералния секретариат на Съвета.